

بررسی نقش و عملکرد مبلمان شهری و مدیریت در ارتقاء کیفیت محیط شهری و رضایتمندی شهروندان (مطالعه موردی: شهر فریدونکنار)

حسین امین تبار^۱، محمد فدایی^۲، محمد قاسمی کناری^۳، امیر حسین نریمانی^۴، امیر حسین

بصیر^۵، عسگری طالبی^۶

^۱ کارشناسی، مدیریت بازرگانی، دانشگاه غیرانتفاعی امینی، واحد بهنمیر، مازندران، ایران (نویسنده مسؤل)

^۲ کارشناسی، مهندسی اجرایی عمران، دانشگاه غیرانتفاعی طبرسی، واحد قائمشهر، مازندران، ایران

^۳ کارشناسی ارشد، حسابداری، موسسه پارسه، واحد بابل، مازندران، ایران

^۴ کاردانی، مهندسی معماری، دانشگاه غیرانتفاعی امینی، واحد بهنمیر، مازندران، ایران

^۵ کارشناسی، مهندسی اجرایی عمران، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد بابل، مازندران، ایران

^۶ کارشناسی، فناوری و اطلاعات، علمی و کاربردی، واحد بابل، مازندران، ایران

چکیده

با گسترش فزاینده شهرنشینی و افزایش جمعیت شهرنشینان و مشکلات ناشی از آن، فراهم آوردن امکاناتی برای رفاه حال شهروندان بیش از پیش ضروری می نماید. امروزه اهمیت و نقش مبلمان شهری در خدمات رسانی و زیباسازی شهری بر هیچ کس پوشیده نیست و مبلمان شهری از اجزای ضروری و جدایی ناپذیر شهرها محسوب می شود. هدف از این مطالعه بررسی نقش مبلمان شهری بر ارتقاء کیفیت محیط شهری و رضایتمندی شهروندان فریدونکنار است که به روش توصیفی-تحلیلی انجام گرفته است. گردآوری اطلاعات با استفاده از دو روش کتابخانه ای و میدانی (پرسشنامه) صورت گرفته است. جامعه آماری این پژوهش را شهروندان فریدونکنار تشکیل میدهد که تعداد ۳۷۵ نفر از آنها با استفاده از فرمول کوکران انتخاب و پرسشنامه پژوهش به روش تصادفی ساده بین آنها توزیع شد. پرسشنامه پژوهش محقق ساخته است که روایی آن با استفاده از تحلیل عاملی تأییدی مورد تایید قرار گرفت و پایایی آن با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ به میزان ۰/۸۰ تایید شد. برای تجزیه و تحلیل دادهها از آزمونهای همبستگی، t استیودنت در نرمافزارهای AMOS و SPSS و برای سنجش میزان رضایتمندی شهروندان از شاخصهایلینتن استفاده شد. نتایج پژوهش نشان داد که از نظر ساکنان این منطقه مبلمان شهری در بهبود کیفیت محیط و رضایتمندی شهروندان تأثیر دارد. مبلمان شهری فریدونکنار از زیبایی و تناسب مطلوبی و جانمایی صحیح برخوردار نیستند. همچنین، بین عدم رعایت اصول استانداردهای مبلمان شهری و به وجود آمدن ساختار ناموزون شهری و کاهش کیفیت محیط شهری همبستگی بالایی یافت شد.

واژه های کلیدی: مبلمان شهری، کیفیت محیط شهری، رضایتمندی شهروندان، فریدونکنار

۱-مقدمه

۱-۱- طرح مسأله

شهرها از فضاهای مختلفی تشکیل می شوند که هر کدام از آنها برای حمایت و تسهیل برخی از فعالیتهای فردی و اجتماعی و ایجاد معانی که شهروندان به آنها نیاز دارند شکل میگیرند. با توجه به اینکه هر فعالیت به فضایی با ویژگی خاص یا قرارگاه رفتاری مناسب نیاز دارد، در صورت عدم وجود فضای مناسب کیفیت بروز نوع فعالیتها دچار مشکل شده و در نهایت موجودیت شهر از جنبههای اجتماعی، فرهنگی و هویتی با اختلال روبرو خواهد شد (فلاح ۱۳۸۷). بی شک قسمت عمدهای از عناصر تشکیل دهنده سیمای شهر مبلمان آن شهر است که ریشه حضور مبلمان شهری در جوامع انسانی به قدمت تاریخ است (محمدنژاد ۱۳۸۷) و هیچگاه نمیتوان نقطه آغاز مشخصی برای آن یافت. نیاز ساکنان شهر با گسترش شهرها، گسترش یافته و تغییر کرده است و عناصر شهری نیز بالطبع آن شکل گرفته، گسترش یافته و تغییر کرده است. بنابراین اهمیت و توجه به مبلمان شهری و مناسبسازی محیط شهری برای حضور شهروندان در فضاهای شهری از چالش های پیشرو در کلان شهرهای امروزی است. با گسترش فزاینده شهرنشینی و افزایش جمعیت شهرنشینان و مشکلات ناشی از آن، فراهم آوردن امکاناتی برای رفاه حال شهروندان بیش از پیش ضروری می نماید. مبلمان شهری اجزای غیرثابت محیط های شهری است که به عنوان عناصر مکمل در میان فضاهای بین ساختمان ها و بناها قرار دارد. مبلمان شهری در تعریف شخصیت عملکردی فضاها نقش مهمی ایفا میکند و در چگونگی روحیه شهر و شهروندان بسیار مؤثر است و امروزه شهرنشینی یکی از وجوه عمده شیوه زندگی محسوب می شود؛ با توجه به رشد سریع شهرنشینی و ازدیاد جمعیت، نیازهای جامعه شهری اشکال متنوعی به خود گرفته است. مشکلات کلان شهرها فقط در ازدیاد جمعیت، ترافیک، گرانی، اقتصاد و نابسامانیهای زیست محیطی خلاصه نمی شود بلکه انواع ناهنجارهای رفتاری، مشکلات اجتماعی و فشارهای روحی و روانی ناشی از سیمای ناخوشایند بصری نیز خود دلایل کافی برای افزایش مسائل زندگی مدون شهری و تنگ تر شدن عرصه در جامعه امروزی است (بهمنی کازرونی و جلالی ۱۳۹۲). این قسم از مشکلات به طور مستقیم با شهر و سیمای شهری در ارتباط است. بنابراین، توجه به مبلمان شهری نه تنها یک رویکرد زیباسازی است بلکه در کنار آن کیفیت در محیط شهری و رضایتمندی شهروندان هم ارتقا داده می -شود. مبلمان شهری از جمله عناصر سازنده فضاهای شهری محسوب می شوند که کمیت، کیفیت، زیبایی، راحتی دوام و محل استقرار آنها نقش بسیار اساسی در دستیابی به شهری زیبا و سالم دارد شهری که در آن شهروندان احساس آسایش کنند و حضور در آن را به نشستن در خانه ترجیح دهند (زنگی آبادی و تبریزی ۱۳۸۳) که در نتیجه هدف غایی یک شهر ایجاد محیطی دلنشین و راحت برای مردمی است که در آن زندگی میکنند (آزادخانی، بیلاقیان و بیلاقی ۱۳۹۰) مقوله مبلمان شهری و نقش آن در شهر از هر منظری درخور اهمیت و قابل بررسی است یا به عبارتی می توان گفت نقش مبلمان شهری را از زوایای مختلفی میتوان مورد کنکاش قرار داد (اقبال و همکاران ۱۳۹۱)، ولی آنچه در این مطالعه مورد بحث است اینست که در فریدونکنار این شهر کوچک و نسبتاً کم جمعیت نیز معضلات و مشکلاتی ناشی از عدم نگرش تداوم عرصه ها وجود دارد و گوشه گوشه شهر فریدونکنار درگیر معضلاتی است که نیاز به بازنگری، بازاندیشی، بازسازی و بازآفرینی دارد و در این تحقیق نقش مبلمان شهری بر ارتقاء کیفیت محیط و رضایتمندی شهروندان است تا با تبیین علمی تر عوامل تاثیرگذار بر کیفیت مبلمان شهری بر کیفیت محیط شهری و رضایتمندی شهروندان، الگوهای مناسبی جهت برنامه ریزی های آینده ارائه گردد. بنابراین اگر مهمترین

نیازهای انسانی را عامل بقا و امنیت در شهر و احساس تعلق خاطر بدانیم باید مبلمان شهری به نیازهای انسانی پاسخ دهد.

۱-۲- اهمیت و ضرورت پژوهش

بستر کلان شهرهای امروز پاسخگوی نیاز ساکنان خود ناست و شدت فعالیت های شهری شرایط بسیار سخت و مخربی برای شهروندان به وجود آورده است. اجزای کالبد شهرهای امروزی از جمله فریدونکنار با سرعت حرکت انسانها و فشار سنگین زندگی شهرنشینی سازگاری ندارد و فضاها و کاربری های عمومی آن از ظرفیت و قابلیت لازم جهت پاسخگویی به نیازهای زندگی پر شتاب شهری برخوردار نیست در این میان کیفیت فیزیکی شهرها؛ زیبایی شهر و رضایت شهروندان بدون برنامه ریزی صحیح؛ مکانیابی مناسب؛ لحاظ شرایط بومی و فرهنگی و ایجاد تناسب کارکردی ابعادی در شهر؛ سطوح ارتباطی و به ویژه مبلمان آن ایجاد نخواهد شد. در صورتی که تجهیزات شهری با برنامه ریزی طبق استانداردها موجود صورت پذیرند شهروندان در آسایش و امکانات بیشتری زندگی خواهند کرد و رضایت آنها از محل سکونت خود بیشتر می شود و در نتیجه باعث بهبود کیفیت محیط شهری میشود.

۱-۳- اهداف پژوهش

مبلمان شهری و توجه به کیفیت محیطی در شهرهای امروز به عنوان عنصری تحول آفرین و درآمدزا که می تواند چهره شهر را نیز به عنوان یک نماد داخلی و بین المللی به همگان معرفی کند، شناخته می شود. مبلمان شهری بخش زیادی از فعالیتها را در شهر سامان میدهد و باعث بالا رفتن کیفیت برخوردار شدن شهروندان از محیط پیرامون و افزایش رفاه و لذت آنها در فضاهای شهری میشود هدف کلی این پژوهش بررسی نقش مبلمان شهری بر بهبود کیفیت محیط شهری است.

۱-۴- پیشینه پژوهش

در سالهای اخیر در عرصه مبلمان شهری مطالعاتی صورت گرفته است. از جمله این تحقیقات که در غنای پایه های نظری تحقیق حاضر، نقش مؤثر داشتند می توان به موارد زیر اشاره کرد :

محمدنژاد و همکاران (۱۳۸۷) در مقاله به مکانیابی مبلمان شهری با استفاده از GIS پرداخته که ابتدا به مبلمان شهری به عنوان یکی از عناصر و شاخصه های مهم شهری پرداخته شده و انواع مبلمان بررسی قرار گرفته و سپس مکانیابی شهری مورد مطالعه قرار گرفته و در مورد نقش مبلمان در تعریف فضاهای شهری بحث شده است و در نهایت با توجه به این نکته که امروزه GIS جای خود را در بسیاری از علوم علی الخصوص رشته های مرتبط با شهر و فضاهای شهری باز کرده است و صاحب نظران در این رشته ها با استفاده از این سیستم به دقت، سرعت و سهولت در تجزیه و تحلیل داده های مکانی دست پیدا میکنند و به بررسی نقش سیستم اطلاعات مکانی در مکانیابی مبلمان شهری از طریق توابع تحلیلی و مدل سازی پرداخته شده است.

سلطان پور و همکاران (۱۳۸۹)؛ در تحقیقی که منظر شهری دربرگیرنده فضاهای نسبتاً اجباری است که مردم از آنها میگذرند عرصه های عمومی که بیشتر افراد در سفرهای هرروزه خود از خانه به محل کار تجربه می کنند مانند خیابان ها، چهارراه ها، پیاده روها، پارکها، و فضاهای باز از این دسته اند! اندیشه فضائیت وجود انسان که در آن حیات انسانی را در ارتباط با طبیعت و تعریف ساختار مکان میسر میداند به عناصری از جمله نیمکت،

فرسودگی بر قامت مبلمان شهری و معیارهای رنگ آمیزی مبلمان شهری پرداخته اند. نیمکت را در مجهزسازی فضاهای سبز و بازشهری ابتدایی ترین روش برای احساس آرامش و راحتی در پارک ها می دانند. بحث فرسودگی عناصر مبلمان شهری در پارکها را مبتنی بر مکانیزهای ساده‌ای می دانند که نیاز مردم به خصوص کودکان امروزی را رفع نمی کند. در بحث معیارهای رنگ آمیزی، رنگ را از عناصر تأثیر گذار بر کیفیت بصری فضاهای شهری معرفی کرده و کاربرد صحیح آنها را در محیط های شهری با نقش بسزا در خوانایی و وضوح شهر بر می شمارند.

مرشدی (۱۳۹۰) در پژوهشی با عنوان نقش طراحی و مکان یابی مناسب مبلمان شهری در یکپارچگی فضاهای شهری ابتدا تعریفی از مبلمان شهری ارائه داده و همچنین این عناصر را در سیمای شهری تأثیرگذار دانسته و اهداف سه گانه زیباسازی، هویت بخشی و خواناسازی محیط را از کارهای مهم این عناصر می داند و معتقد است که به کارگیری مبلمان شهری مناسب و استاندارد یکی از عوامل مؤثر بر ارتقای کیفیت محیط شهری است و یک تقسیم بندی از مبلمان شهری را در چهار گروه اصلی مبلمان خیابانی، مبلمان پارکی، مبلمان ترافیکی و سازه های اطلاع رسانی و تبلیغاتی عنوان کرده است.

تیموریان و زیویار (۱۳۹۲) در مقاله‌های به بررسی و مطالعه رضایت مندی استانداردهای مبلمان شهری با استفاده از نرم افزارهای GIS، SPSS، جمع‌آوری داده‌ها از طریق پیمایش میدانی و توزیع پرسشنامه در میان کاربران مبلمان ها، به بررسی کمی و کیفی این عناصر پرداخته شده است. بر اساس مطالعات انجام شده، نقاط ضعف فراوانی در برنامه ریزی این عناصر در سطح محدوده یافت می شود از جمله: عدم جانمایی صحیح عناصر مختلف مبلمان شهری، تراکم بیش از حد انواع مبلمان، آشفتگی محیطی ناشی از پراکنش نامتعادل عناصر و... بررسی تطبیقی استانداردهای رایج مبلمان شهری با وضع موجود نیز از دیگر بخشهای این پژوهش است. نتایج بدست آمده از این بررسی نشان میدهد. براساس بررسی های میدانی در قالب توزیع پرسشنامه میتوان گفت رضایتمندی ساکنان از مجموعه عوامل مبلمان در محدوده موردنظر در سطح نازلی قرار دارد. فرجاللهی و رضائی آقامیرلو (۱۳۹۳) در مقاله ای با عنوان عملکرد مؤثر مبلمان شهری در هویت بخشی و ارتقاء کیفیت فضاهای شهری سعی بر آن داشتند تا به بررسی مبلمان شهری از حیطة منظر شهری و هویت شهری با استفاده از شیوه های مشاهده ای و کتابخانه ای بپردازند. در طراحی مبلمان شهری، تطابق بین فرم و عملکرد که مکمل هم می باشند، حائز اهمیت است و اینکه این طراحی چگونه و در چه مکانهایی، با توجه به هویت شهر و جامعه طراحی شوند، خود نگرشی مهم برای آیتم هایی است که ما در طراحی مبلمان شهری انتخاب می کنیم. در این راستا میتوان به المان های درون شهر و پارکها اشاره کرد که نقش مؤثری در القاء هویت شهری و تقویت حس مکان شهروندان داشته و باید طوری طراحی شوند که خوانایی آنها از سوی شهروندان و هماهنگی طرح آنها با وقایع و اتفاقات آن مکان سازگاری داشته باشند و این مستلزم آن است که به نقاطی از قبیل ایست ها و مکث ها، گذرها، آمد و شدهای جمعیتی توجه داشته باشیم تا تطابق بین فرم و عملکرد را در طراحی رعایت کرده باشیم.

اسدی، حسینی و مرادی (۱۳۹۴) در مقاله‌های به بررسی نقش مبلمان شهری در آرامش توریسم مذهبی خیابان امام رضا (ع) مشهد مقدس با هدف بررسی و تحلیل مبلمان شهری شهر مشهد از دریچه رضایت توریسم و زائران و عملکرد مدیریت شهری، به مطالعه مبلمان شهری در کلانشهر مشهد پرداخته است. نتایج این تحقیق که بر اساس مطالعات، مشاهدات و طرح پرسشنامه از توریسم در مقاطع مختلف زمانی به دست آمده، نشان دهنده وجود برخی کاستی ها و نارضایتی ها در زمینه تأسیسات و تجهیزات شهری در خیابان های اصلی شهر که منتهی به بارگاه امام رضا (ع) به عنوان

محدوده‌های پژوهش در شهر مشهد است که در نهایت موجبات نارضایتی شهروندان و توریسم مذهبی از وضعیت موجود مبلمان شهری و عملکرد مدیریت شهری شده است. همچنین در نهایت با توجه به جوانب مختلف مطالعات انجام شده، اقدام به تدوین اهداف بلند، میان و کوتاه مدت و نیز پژوهشهای مختلف، جهت ساماندهی مبلمان شهری مشهد شده است. بنابراین می توان گفت مبلمان شهری علاوه بر ایجاد کردن فضایی آرام و دلپذیر می تواند بر زیبایی و چشم نواز بودن محیط شهری بی فزاید. مبلمان در فضای شهری باید بر اساس سلسله مراتب نیازهای انسانی باشد. اگر مهمترین نیازهای انسان را عامل بقاء، امنیت در شهر و احساس تعلق خاطر بدانیم، مبلمان شهری باید به این نیازهای انسانی پاسخ دهد. در این تحقیق عواملی که در رضایت مندی شهروندان و بهبود کیفیت محیط نقش دارد سنجیده می شود و تفاوت این کار با پژوهش های دیگران در نوع روش تحقیق است .

۱-۵-سوالات پژوهش

- 1- آیا کیفیت محیط شهری با توجه به مبلمان شهری بر رضایت مندی شهروندان نقش دارد؟
- 2- آیا مبلمان شهری فریدونکنار از زیبایی و تناسب مطلوبی برخوردار است؟
- 3- آیا مبلمان شهری شهر فریدونکنار از جانمایی صحیحی برخوردار است ؟
- 4- آیا رعایت اصول استانداردهای مبلمان شهری فریدونکنار از بهبود کیفیت محیط شهری نقش دارد؟

۱-۶-فرضیات پژوهش

- 1- مبلمان شهری در بهبود کیفیت محیط و رضایتمندی شهروندان نقش دارد .
- ۲- مبلمان شهری فریدونکنار از زیبایی و تناسب مطلوبی برخوردار نیست .
- ۳- در شهر فریدونکنار مبلمان شهری از جانمایی صحیحی برخوردار نیست.
- ۴- عدم رعایت اصول استانداردهای مبلمان شهری باعث به وجود آمدن ساختار ناموزون شهری و کاهش کیفیت محیط شهری شده است.

۱-۷-روش تحقیق

انتخاب روش تحقیق پس از تعیین هدف از اقدامات ضروری است، که بایستی توسط محقق صورت گیرد. روش انجام مطالعه در این تحقیق با توجه به ماهیت کار مبتنی بر روش توصیفی تحلیلی و پیمایشی است. جهت گیری اصلی این پژوهش، کاربردی است. مبانی نظری و پیشینه تحقیق با استفاده از منابع کتابخانه ای و اسنادی تدوین شده است. جامعه آماری این پژوهش را ساکنان شهر فریدونکنار تشکیل می دهد که مساحت آن بیش از 8/880/000 مترمربع را شامل میشود. جمعیت ساکن در این منطقه بر اساس آمار ارائه شده از سوی سازمان مطالعات و برنامه ریزی استان مازندران ۴۵۹۶۸ نفر برآورد شده است که تعداد ۳۷۵ نفر از آنها با استفاده از فرمول کوکران به صورت تصادفی ساده انتخاب و بین آنها پرسشنامه پژوهش به شیوه تصادفی ساده توزیع شد. پرسشنامه پژوهش ابزاری است محقق ساخته که دربرگیرنده شاخص های رضایتمندی شهروندان از مبلمان شهری است که روایی آن با استفاده از تحلیل عاملی مورد تأیید و پایایی آن از طریق ضریب آلفای کرونباخ به میزان ۰/۸۰ مورد تأیید قرار گرفت. تجزیه و تحلیل دادهها با استفاده از شاخص های تن، و نرم افزارهای AMOS و SPSS انجام گرفته است.

۲- تعاریف و مفاهیم

1-2- مبلمان شهری

مبلمان شهری به عنوان یکی از عناصر مهم شهرها محسوب میشود که اثاثیه، تجهیزات یا مبلمان شهری، اصطلاحات رایج این تسهیلات و امکانات شهری هستند. مبلمان شهری مجموعه عناصر ساختاری است که به ویژگیهای فرهنگی شهرها وابسته بوده و نقش مهمی در شناخت شهر، بخصوص در افزایش رفاه اجتماعی ایفاء میکند (۲۳: ۲۰۰۷-۲۴: al et Bulut) بنابراین ساماندهی مبلمان شهری، یکی از رهیافت های سازنده شهرسازی پایدار به شمار می آید که با هدف بهبود کیفیت محیط شهری و برآوردن نیازهای مختلف انسانی صورت میپذیرد .

۲-۲- کیفیت محیط شهری

کیفیت محیط شهری عبارت است از شرایط اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و کالبدی فضایی محیط شهری که نشان دهنده میزان رضایت یا عدم رضایت شهروندان از محیط شهری است (شماعی و پوراحمد ۱۳۸۴: ۲۷۴). کیفیت محیط یک مفهوم چندبعدی است که با مفاهیمی هم چون کیفیت زندگی، کیفیت مکان، ادراک و رضایت شهروندی و قابلیت زندگی اشتراکاتی دارد؛ به طوری که در بسیاری موارد به عنوان معانی مشابه در نظر گرفته میشود (۶: ۲۰۰۳ al Kampet) بنابراین مفهوم کیفیت محیط شهری را باید در موضوع جستجو کرد، عناصر کالبدی و فعالیتهایی که با وجود آن شهر شهرت می یابد. ارزش هایی که عناصر شهرت را کیفیت می بخشد (انصاری نیا، ۱۳۷۹: ۱۱).

۲- رضایتمندی

رضایتمندی از معیارهای کلیدی سنجش میزان کیفیت محیطی مطرح شده است و بدین ترتیب کیفیت محیط را این گونه تعریف میکنند "یک محیط با کیفیت بالا، احساس رفاه و رضایتمندی به جمعیتش را با ویژگیهایی که ممکن است فیزیکی، اجتماعی و یا سمبلیک باشد، منتقل می کند و مفهوم رضایتمندی بر دامنه گستردهای از تمایلات و مطلوبیت ها جهت رفع نیازهای پایه و یا متعالی انسان اشاره دارد. بسیاری از افراد به چیزهایی که نمی توانند داشته باشند تمایل دارند و بنابراین به دلایل مختلف باید این نیازهای خود را از مناطقی که تمایل کمتری نسبت به آنها وجود دارد انتخاب و تأمین نمایند. هرچند که این رضایتمندی طیف مختلفی را پوشش دهد تردیدی نیست که نیازها و حتی آرمانهای احساس شده از طرف یک فرد، مجموعه ای از هر دو ویژگیهای فردی (همچون طبقه اجتماعی، مرحله زندگی و... و معیارهای فرهنگی تأثیرگذار بر او است. رضایتمندی به عوامل بسیاری بستگی دارد. که این رضایتمندی از محیط شامل عواملی از قبیل امکانات و خدمات تفریحی و رفاهی، فرهنگی، آموزشی، امنیت و آرامش و وجود فضای تعاملات اجتماعی است

۳- نظریات مرتبط با فضاهای شهری گرچه توجه به نقش و ارتقاء وضعیت فضاهای عمومی شهری از بدو پیدایش شهرها و به ویژه در طول بیش از یک سده گذشته همواره وجود داشته اما نگاه صاحب نظران به این موضوع از روندی یک نواخت و ثابت برخوردار نبوده و در دوران گوناگون متفاوت بوده است. به طور کلی، به نظر می رسد که می توان مهمترین رویکردهای معاصر در ارتباط با فضاهای عمومی شهری را بر مبنای گرایش غالب موضوعی (و نه زمان تقویمی نظریه پردازی) در سه دوره اصلی؛ پس از انقلاب صنعتی تا سال ۱۹۶۰، از سال ۱۹۶۰ تا ۱۹۹۰ و از ۱۹۹۰ تاکنون دسته بندی نمود (جدول ۱). بر همین اساس، مشخص میگردد که در دوره اول تاکید اصلی بیشتر بر ادراک فضایی و بصری و در دوره

دوم بر تقویت تعاملات اجتماعی، گسترش پیاده مداری و تاثیرات محیطی رفتاری فضاهای شهری بوده است. در حالی که در دوران اخیر با تثبیت نقش کالبدی و اجتماعی فضاهای شهری بیشترین فعالیتها و نظریه ها مبتنی بر ملاحظات زیست محیطی پایداری و ایجاد امنیت و انسان مداری در قلمروهای عمومی است. به عبارت دیگر، بررسی روند تحول نظریه ها و رویکردهای غالب در سه دوره مورد اشاره بیانگر آن است که با گذشت زمان هم به حضور انسان به عنوان عامل اصلی ایجاد پویایی و سرزندگی در فضای شهری، توجه بیشتری گردیده و هم تمرکز از ویژگی های کمی انسانی همچون جاذبه های بصری به شاخصه های کیفی مانند ایجاد امنیت و پایداری محیطی تغییر پیدا نموده است (کاشانیجو، ۱۳۸۹، ۱۰).

جدول (۱) خلاصه دسته بندی مهمترین صاحب نظران و رویکردهای مرتبط با فضاهای عمومی شهری

دوره زمانی	رویکرد غالب	مهمترین صاحب نظران
دوره اول: انقلاب صنعتی تا ۱۹۶۰	تأکید بر ادراک فضایی و بصری	کامیلوسیت، گوردون کالن، راب کریر، آلدو روسی، کریستوفر الکساندر، کلیف ماتین، علی مدنیپور، جهان شاه پاکزاد
دوره دوم: ۱۹۶۰ تا ۱۹۹۰	تأکید بر تأثیرات محیطی-رفتاری	کوبن لینچ، آموس راپاپورت، رومدی پاسینی، التمنت، هولویل، مور، جانلنگ، حسین بحرینی
	رویکرد تقویت تعاملات اجتماعی	حنا آرنه، پاول زوکر، جین جیکوبز، ویلیام وایت، یانگل، اولدنبرگ، کلر کوپر مارکس
دوره سوم: ۱۹۹۰ تا کنون	تأکید بر حرکت در فضای شهری و گسترش پیاده مداری	تونی گارنیه، اشپرای رگن، لارنس هالپرین، ادموند بیکن، هیلیر، مایکل ای آرث
	رویکرد ایجاد امنیت و مقیاس انسانی در فضای شهری	لوییس مامفورد، فرانسیس تیبالدز، آندره دوآنی، پیتر کتز، الیزابت پلاتر زیبرگ، الزینکا، دین برنان
	ملاحظات زیست محیطی و پایداری	سرگئی چرمایف، گراهام گتون، کولین هانتز، هوگ بارتون، ریچارد راجرز

۴- تحلیل یافته ها

۴-۱- سنجش مولفه های مبلمان شهری در بهبود کیفیت محیط و رضایتمندی شهروندان

بر اساس آماره های فراوانی سوالات پرسشنامه از نظر پاسخگویان کیفیت محیط شهری و مبلمان شهری از وضعیت مطلوب و مناسبی ندارند و رضایت در حد کم است و عناصر مبلمان شهری میتواند محیط های کارآمد و فضاهای شهری با کیفیت خلق کنند براین اساس بهبود این متغیرها در کیفیت مبلمان، محیط شهری و رضایتمندی شهروندان نقش دارند، شهروندان از روشنایی محل سکونت، رضایت مطلوب و مناسبی ندارند و رضایت در حد کم است زیرا چراغ های روشنایی سبب می شود شهروندان احساس امنیت و آرامش بیشتری میکنند. در کنار درهای ورودی ساختمان های مسکونی نیز وجود چراغ های روشنایی اهمیت بسیاری در رفت و آمد افراد دارد. موقعیت و منظر محل سکونت مطلوب و مناسبی ناست و نارضایتی در حد زیاد است زیرا قرارگیری عناصری مغایر با طراحی ساختمان یا بدنه شهری چه از لحاظ شکل و چه از نظر مصالح بکار برده سبب اغتشاش بصری در محیط های شهری و محل سکونت شده است بسیاری از ساختمانها و دیگر اجزای شهر (خیابانها، پارکها و بوستانها، میدانی شهر و...) در شرایط وخیمی قرار دارند و از شرایط موجود ناراضی می باشند (جدول ۲).

جدول (۲) مولفه های مبلمان شهری در بهبود کیفیت محیط و رضایتمندی شهروندان

طیف ارزیابی					مولفه ها
خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم	
درصد					
۸/۲	۱۱/۲	۳۱/۲	۱۸/۴	۳۰/۷	تا چه اندازه از وضعیت کیفیت محیط شهری و مبلمان شهری رضایت دارید؟
۹/۳	۱۸/۴	۳۳/۶	۲۱/۳	۱۷/۳	به چه میزان در محل مسکونی خود از موقعیت و منظر محل سکونت احساس رضایت میکنید؟
۱۹/۵	۲۵/۶	۳۷/۶	۱۳/۳	۴	به چه میزان در محل مسکونی خود از روشنایی محل سکونت احساس رضایت نمیکنید؟
۱۲	۲۸/۳	۳۷/۹	۱۳/۶	۸/۳	بسیاری از ساختمانها و دیگر اجزای شهر (خیابانها، پارکها و...) در شرایط وخیمی قرار دارند؟

براساس شاخص رضایتمندی هال ین تن شهروندان از متغیرهای ساختمان ها و اجزای شهری از متغیرهای زیبایی و تناسب مطلوب به ارزش ۰/۴۸ - از شکل و فرم مبلمان شهری، ۰/۶۴ - از تناسب و رنگ عناصر با محیط، ۰/۴۵ - از نما و فضاهای بیرونی ساختمان، ۰/۶۹ - که نشان دهنده ناراضی بودن شهروندان است (جدول ۳).

جدول (۳) شاخص میزان رضایتمندی از متغیرهای کیفیت محیط و مبلمان شهری

شاخص رضایتمندی I	کل مخاطبان	متغیرها			
		مخاطبان ناراضی (FD)	مخاطبان قابل قبول	مخاطبان راضی (FS)	
-۰/۲۹	۳۷۵	۱۸۴	۱۱۷	۷۴	کیفیت محیط و مبلمان شهری
-۰/۱۰	۳۷۵	۱۶۹	۱۲۶	۱۰۴	موقعیت و منظر محل سکونت
-۰/۲۹	۳۷۵	۱۶۹	۱۴۱	۶۵	روشنایی محل سکونت

۳-۲- سنجش مولفه های مبلمان شهری از لحاظ زیبایی و تناسب

براساس آماره های فراوانی سوالات پرسشنامه از نظر پاسخگویان مبلمان شهری از شکل و فرم مناسب، رنگ متناسب با محیط برخوردار نمی باشند زیرا عناصر مبلمان شهری از لحاظ رنگ و زیبانشناسی دارای ضعف هایی هستند و این عناصر هیچ گونه هماهنگی با محیط و سایر المان های موجود در محیط سازگاری ندارند و ظاهری زیبا ندارند و نماها و فضاهای بیرونی ساختمانها و چراغهای راهنمایی، تابلوهای اسامی معابر از نمای مناسب و خوانایی برخوردار نمیشوند بسیاری از ساختمانهای شهر به ویژه در محورها و مسیرهای اصلی نماسازی شده است اما همواره عدیده های فقدان نماسازی دیده می شود و از طرفی یگر خوانایی موجبات قابل درک شدن مکانها را فراهم میآورد و میتواند بر چگونگی و سهولت درک مردم از فرصتها و موقعیتهایی که محیط به آنان عرضه میدارند تاثیر بگذارد و به همین علت خوانایی از اهمیت زیادی برخوردار است براین اساس فرضیه تأیید شده و بنابراین مبلمان شهری از زیبایی و

تناسب مطلوبی برخوردار نیست و می توان گفت که بهبود این متغیرها در زیبایی و مطلوبیت مبلمان شهری نقش بسزایی دارد. (جدول ۴).

جدول (۴) مولفه های مبلمان شهری از لحاظ زیبایی و تناسب

طیف ارزیابی					مولفه ها
زیبایی	نمای	تناسب	رنگ	چراغ	
درصد					
۴۱/۶	۱۹/۷	۲۵/۳	۹/۶	۷/۳	عناصر مبلمان شهری از شکل و فرم زیبایی برخوردار نیستند؟
۴۰/۵	۳۰/۱	۲۲/۷	۴/۳	۲/۴	رنگ این عناصر و تناسب رنگ آنها با محیط مناسب نیستند؟
۲۶/۴	۲۸/۸	۲۸/۸	۷/۷	۲/۱	در نما و فضای بیرونی ساختمانها از رنگهای جذاب و زیبایی استفاده نشده است؟
۴۴	۳۲	۳۲	۵/۶	۰/۸	چراغ راهنمایی، تابلوهای اسامی معابر، تابلوهای راهنمایی رانندگی، ستونهای تبلیغاتی خوانا و از رنگ بندی مناسبی برخوردار نیستند؟

براساس شاخص رضایتمندی هالین تن شهروندان از متغیرهای ساختمانها و اجزای شهری از متغیرهای زیبایی و تناسب مطلوب به ارزش ۰/۴۸- از شکل و فرم مبلمان شهری، ۰/۶۴- از تناسب و رنگ عناصر با محیط، ۰/۴۵- از نما و فضاهای بیرونی ساختمان، ۰/۶۹- که نشان دهنده نارضی بودن شهروندان است (جدول ۵).

جدول (۵) شاخص میزان رضایتمندی از متغیرهای زیبایی و تناسب مطلوب

شاخص رضایتمندی I	کل مخاطبان	متغیرها			
		مخاطبان ناراضی (FD)	مخاطبان قابل قبول	مخاطبان راضی (FS)	
۰/۴۸-	۳۷۵	۲۳۰	۹۵	۵۲	شکل و فرم مبلمان شهری
۰/۶۴-	۳۷۵	۲۶۵	۸۵	۲۵	تناسب و رنگ عناصر با محیط
۰/۴۵-	۳۷۵	۲۰۷	۱۳۱	۳۷	نمای بیرونی ساختمان
۰/۶۹-	۳۷۵	۲۸۵	۶۶	۲۴	چراغ راهنمایی و تابلوها

۳-۳- سنجش مولفه های جانمایی صحیح مبلمان شهری

براساس آماره های فراوانی سوالات پرسشنامه، مبلمان شهری از جانمایی صحیحی برخوردار ناست زیرا تعیین مناسب مکانهای نصب و استقرار باعث میشود تا مبلمانهای شهری بهتر مورد استفاده قرار گرفته و موجبات آلودگی محیطی به همرا نداشتته باشد. در جانمایی برای هر کدام از عناصر باید نکاتی چون نرخ تردد و ازدحام مردم، مقدار دفعات استفاده، عوامل جوی، رفتار و عادات استفاده کنندگان، ابعاد و اندازه مبلمان، امکانات نصب تجهیزات، محدودیت فضا و... رعایت شود در نتیجه جانمایی این عناصر باید به صورت مناسبی طراحی شوند. افراد معلول و ناتوان به راحتی نمی توانند نیازهای خود را در شهر برآورده کنند استفاده کنندگان مبلمان های شهری، گروههای مختلف جامعه هستند که بنا بر نیاز

خودانتظارات جسمی و روحی متفاوتی از این محصولات دارند. بر پایه همین اصل، تجهیزات مستقر برای معلولینی که از صندلی چرخدار استفاده میکنند باید متناسب با نیاز آنها در دسترس باشد. در غیر اینصورت باعث میشود که برآورده شدن نیازها در حد کم باشد تعداد عناصر مبلمان شهری و ایستگاههای اتوبوس به ترتیب به خوبی توزیع و جانمایی نشده اند. وجود یک ایستگاه اتوبوس مناسب برای تمامی سیستمهای حمل و نقل درون شهری امری واجب و ضروری است که بهترین مکان برای قرار دادن ایستگاههای اتوبوس در نزدیکی مغازهها و تقاطعها است که دسترسی آسان به ایستگاههای اتوبوس از ملزومات اساسی ایستگاه اتوبوس به شمار می آیند. از ارزیابی و تایید این فرضیه میتوان گفت، توجه به نیازها و خواسته های شهروندان می تواند در بهبود و جانمایی صحیح این عناصر تاثیرگذار باشد (جدول ۶)

جدول (۶) مولفه های جانمایی صحیح مبلمان شهری

طیف ارزیابی					مولفه ها
جهت زیاد	زیاد	متوسط	کم	کم	
درصد					
۱۱/۲	۲۲/۷	۳۹/۹	۱۶/۸	۱۹/۵	جانمایی این عناصر به صورت مناسبی طراحی شده اند.
۱۲/۳	۱۳/۶	۲۹/۱	۱۸/۴	۲۶/۷	فرد معلول و ناتوان به راحتی می توانند نیازهای خود را در داخل شهر برآورده کنند؟
۲۰/۳	۱۷/۶	۲۸/۸	۱۲/۵	۲۱/۹	تعداد عناصر مبلمان در سطح شهر به خوبی توزیع نشده اند؟
۸	۱۷/۱	۳۹/۲	۱۴/۹	۲۰/۸	ایستگاههای اتوبوس به خوبی جانمایی شده اند؟

جدول (۷) شاخص میزان رضایتمندی از متغیرهای جانمایی صحیح

شاخص رضایتمندی I	کل مخاطبان	متغیرها			
		مخاطبان ناراضی (FD)	مخاطبان قابل قبول	مخاطبان راضی (FS)	
-۰/۰۲	۳۷۵	۱۳۶	۱۱۲	۱۲۷	شکل و فرم مبلمان شهری
-۰/۱۹	۳۷۵	۱۶۹	۱۰۹	۹۷	تناسب و رنگ عناصر با محیط
-۰/۰۴	۳۷۵	۱۴۲	۱۰۸	۱۲۵	نمای بیرونی ساختمان
-۰/۱۰	۳۷۵	۱۳۴	۱۴۷	۹۴	چراغ راهنمایی و تابلوها

۳-۴- سنجش مولفه های به وجود آمدن ساختار ناموزون شهری و کاهش کیفیت محیط

براساس آمارهای فراوانی سوالات پرسشنامه، عدم رعایت اصول استانداردهای مبلمان شهری باعث بوجود آمدن ساختار ناموزون شهری و کاهش کیفیت محیط شهری میشود. پاسخگویان از راحتی و مناسب بودن کفپوش خیابانها و پیادهروها، فضاهای کافی برای پیادهروی و قدم زنی، ناراضی هستند زیرا پیاده روها از مهمترین شبکه های دسترسی

شهری هستند که باید از نظر سهولت در حرکت، نقاط مکث، دید و گریز بدون مانع باشند و طراحی و اجرای شبکه های عابر پیاده رو، جنس، کف و شیب باید به گونه ای طراحی و ساخته شود که رضایت شهروندان را در پی داشته باشد. در حال حاضر شهروندان در محیط شهر خود، از آلودگیهای ناشی از خانه های متروک و نوشته ها و... احساسی راحتی نمی کنند زیرا نوشته ها و برگه های اعلانات و آگهی هایی که بی رویه نصب شده اند سبب شده چهره شهر در بسیاری نقاط زیبا جلو نکند و خانه های متروکه سبب آلودگی محیطی در سطح شهر شود. مناسب نبودن سیستم دفع فاضلاب و جمعآوری زباله ها نشانه های استاندارد نبودن است و بهبود سیستم دفع فاضلاب و جمع آوری زباله اثرات مثبتی را بر منظر شهری به وجود می آورد و نقش مهمی بر پاکیزگی شهر و محلات دارد. با توجه به نتایج فرضیه تایید شده است که بنابراین رعایت اصول استانداردهای مبلمان شهری باعث بوجود آمدن ساختار موزون شهری و بهبود کیفیت محیط شهری میشود (جدول ۸).

جدول (۸) مولفه های ساختار ناموزون شهری و کاهش کیفیت محیط

طیف ارزیابی					مولفه ها
زیاد	زیاد	متوسط	کم	کم	
درصد					
۱۲/۵	۲۶/۹	۳۰/۱	۹/۱	۲۱/۳	کفپوش خیابانها و پیاده روها راحت و مناسب نیست؟
۱۴/۱	۲۲/۹	۲۸	۸/۵	۲۶/۴	فضای کافی برای پیاده روی و قدم زنی در داخل شهر وجود ندارد؟
۱۴/۷	۲۵/۱	۲۹/۴	۵/۱	۲۵/۹	در حال حاضر در محیط شهر خود، تا چه حد از آلودگیهای ناشی از خانههای متروکه و نوشته و کاغذهای روی دیوار احساس ناراحتی می کنید؟
۱۶/۵	۲۴	۲۴/۳	۵/۶	۲۹/۶	سیستم دفع فاضلاب و جمع آوری زباله از کارایی لازم برخوردار هستند؟

براساس شاخص رضایتمندی هال، بین تن شهروندان از متغیرهای ساختار ناموزون به ارزش ۰/۹۰- از کفپوش خیابانها و پیاده روها، ۰/۲۰- از فضاهای کافی برای پیاده روی، ۰/۸۰- از خانه های متروکه ۰/۵۰- از سیستم دفع فاضلاب حاصل گردید که واضح و روشن است که مخاطبان از متغیرهای فوق بسیار ناراضی بودند (جدول ۹).

جدول (۹) شاخص میزان رضایتمندی از متغیرهای ساختار ناموزون

شاخص رضایتمندی I	کل مخاطبان	مخاطبان راضی (FS)			متغیرها
		مخاطبان ناراضی (FD)	مخاطبان قابل قبول	مخاطبان راضی (FS)	
۰/۰۹-	۳۷۵	۱۴۸	۱۱۳	۱۱۴	کفپوش خیابانها و پیاده روها
۰/۰۲-	۳۷۵	۱۳۹	۱۰۵	۱۳۱	فضاهای کافی برای پیاده روی
۰/۰۸-	۳۷۵	۱۴۹	۱۱۰	۱۱۶	خانه های متروک
۰/۰۵-	۳۷۵	۱۵۲	۹۱	۱۲۳	سیستم دفع فاضلاب

۳-۵- بررسی همبستگی متغیرهای اصلی تحقیق

در این قسمت به منظور تعیین رابطه میان متغیرهای از ضریب همبستگی استفاده می نماییم. نمودار ۱ رابطه بین متغیرهای پژوهش را نشان میدهد. همان طور که در جدول (۱۰) مشاهده می شود مقدار کوواریانس متغیرهای تحقیق معنی دار هستند زیرا مقدار T-Value بیشتر از ۱/۹۶ است. به طور کلی برای هر متغیر تحقیق ۴ عامل در نظر گرفته شده است و با استفاده از تحلیل عاملی تاییدی برای هر متغیر این ۴ عامل تایید شدهاند زیرا سطح معنیداری کمتر از ۰/۰۵ و مقدار ضریب معنیداری بیشتر از ۱/۹۶ است پس می توان این عامل ها یا سوالات پرسشنامه را برای بررسی متغیرها و تایید یا رد فرضیه مورد نظر به کار برد. بنابراین می توانیم روابط و ضریب همبستگی را در مورد متغیرهای تحقیق بررسی کنیم چراکه اگر مقدار کوواریانس معنی دار باشد، ضریب همبستگی نیز معنی دار است. همان طور که در ضریب همبستگی مشاهده می شود، بین تمام متغیرهای تحقیق رابطه معنی دار و مثبت وجود دارد چراکه ضریب همبستگی مثبت و معنی دار است. ضریب مثبت و معنی دار بدین معنی است که با افزایش بهبود یا کیفیت یا مطلوبیت در یک متغیر، بهبود یا کیفیت متغیر دیگر نیز بسته به ضریب همبستگی افزایش مییابد. به طور مثال با افزایش و بهبود زیبایی و تناسب، ساختار موزون نیز بهبود می یابد.

جدول (۱۰) کوواریانس و همبستگی متغیرهای اصلی تحقیق

متغیرها	مقدار کوواریانس	خطای استاندارد	مقدار T-Value	سطح معنی داری	ضریب همبستگی
ساختار ناموزون <--> کیفیت محیط	۰/۴۱۲	۰/۰۶۵	۶/۳۲۱	***	۰/۹۰۰
جانمایی صحیح <--> کیفیت محیط	۰/۲۹۵	۰/۰۵۵	۵/۳۴۲	***	۰/۶۹۰
جانمایی صحیح <--> زیبایی و تناسب مطلوب	۰/۱۹۶	۰/۰۴۴	۴/۴۸۳	***	۰/۸۲۲
ساختار ناموزون <--> جانمایی صحیح	۰/۴۳۰	۰/۰۷۰	۶/۱۳۵	***	۰/۷۴۷
ساختار ناموزون <--> زیبایی و تناسب مطلوب	۰/۲۲۷	۰/۰۴۶	۴/۹۰۰	***	۰/۸۹
زیبایی و تناسب مطلوب <--> کیفیت محیط	۰/۱۵۵	۰/۰۳۵	۴/۴۶۲	***	۰/۸۱۶

۳-۶- شاخصهای برازش

جدول (۱۱) مقدار آزمون کای اسکور آزادی

مقدار آزمون کای اسکور	درجه آزادی مدل	مقدار آزمون کای اسکور	مدل مورد بررسی
۱۷۵/۵۵۸	۹۸	مقدار آزمون کای اسکور - درجه آزادی	۱/۷۶

جدول (۱۲) شاخصهای برازش تحلیل عاملی تاییدی

شاخصهای برازش تحلیل عاملی تاییدی		
شاخص برازش	مقدار مطلوب	نتیجه
	≤ 3	۱/۷۶
RMSEA	≤ 0.08	۱/۰۴۵
RMR	≤ 0.08	۰/۶۸
GFI	≥ 0.90	۰/۶۸
AGFI	≥ 0.90	۰/۹۵
CFI	≥ 0.90	۰/۹۲
IFI	≥ 0.90	۰/۹۲

منابع: مدل یابی معادلات ساختاری با لیزرل نوشته دکتر حیدرعلی هومن
مقدمه ای بر مدل سازی معادلات ساختاری ترجمه دکتر وحید قاسمی.

در جدول (۱۲) مقدار GFI گزارش شده برای این مدل با مقدار ۱ است. ریشه دوم میانگین مجذور پسماندها یعنی تفاوت بین عناصر ماتریس مشاهده شده در گروه نمونه و عناصر ماتریس های برآورد یا پیش بینی شده با فرض درست بودن مدل مورد نظر است هرچه RMR برای مدل مورد آزمون نزدیک تر به صفر باشد، مدل مذکور برازش بهتری دارد، مقدار ناچیز RMR در این پژوهش (۰/۰۰۰/۰)، نشان از تبیین مناسب کوواریانس ها دارد. برای بررسی اینکه یک مدل به خصوص در مقایسه با سایر مدل‌های ممکن، از لحاظ تبیین مجموعه‌های از داده های مشاهده شده تا چه حد خوب عمل میکند از مقادیر شاخص برازندگی فزاینده IFI و شاخص برازندگی تطبیقی CFI استفاده شده است. مقادیر بالای ۰/۹ (همگی بالای ۰/۹۹) این شاخص ها حاکی از برازش بسیار عالی مدل طراحی شده در مقایسه با سایر مدل های ممکنه است. در نهایت برای بررسی اینکه مدل مورد نظر چگونه برازندگی و صرفه جویی را با هم ترکیب می کند از شاخص بسیار توانمند ریشه دوم برآورد واریانس خطای تقریب RMSEA استفاده شده است. شاخص RMSEA، ریشه میانگین مجذورات تقریب است. این شاخص برای مدل‌های خوب ۰/۰۵ و کمتر است. مدلی که در آن این شاخص ۰/۱۰ یا بیشتر باشد برازش بسیار ضعیفی دارد؛ که البته در این مدل مقدار این شاخص معادل با ۰/۰۰۰ است.

۳-۷- آزمون فرضیات

در این پژوهش با توجه به کاربرد معادلات ساختاری ارتباط بین متغیرهای مکنون برآورد می شود. در حقیقت با این کار به طور همزمان کلیه ضرایب همبستگی محاسبه میشود، بنابراین کلیه تخمینهای ارائه شده از لحاظ آماری معنادار میباشند. به عبارت دیگر، تمامی بارهای عاملی مرتبط با سازه‌های تحقیق، در سطح اطمینان ۹۵ درصد معنادار هستند و براین اساس فرضیات تایید شدند که به شرح ذیل است:

فرضیه ۱: مبلمان شهری در بهبود کیفیت محیط و رضایتمندی شهروندان نقش دارد

نتایج بدست آمده با توجه به سطح معنیداری نشان می دهد که مبلمان شهری در بهبود کیفیت محیط و رضایتمندی شهروندان نقش دارد زیرا سطح معنی داری آن کمتر از ۰/۰۵ است.

جدول (۱۳) آزمون تی استیودنت فرضیه اول

میانگین	انحراف معیار	مقدار آزمون تی	درجه آزادی	سطح معنی داری	اختلاف میانگین
۶/۵۲۶۰	۰/۴۹۳۴۳	-۵۷/۸۴۸	۳۷۴	۰/۰۰۰	-۱/۴۷۴۰۰

فرضیه ۲: به نظر می رسد مبلمان شهری شهر فریدونکنار از زیبایی و تناسب مطلوبی برخوردار نیست. نتایج بدست آمده با توجه به سطح معنی داری نشان می دهد مبلمان شهری از زیبایی و تناسب مطلوبی برخوردار نیست زیرا سطح معنی داری آن کمتر از ۰/۰۵ است.

جدول (۱۴) آزمون تی استیودنت فرضیه دوم

میانگین	انحراف معیار	مقدار آزمون تی	درجه آزادی	سطح معنی داری	اختلاف میانگین
۱/۹۳۸۰	۰/۵۱۰۹۰	-۷۸/۱۵۷	۳۷۴	۰/۰۰۰	-۲/۰۶۲۰۰

فرضیه ۳: در شهر فریدونکنار مبلمان شهری از جانمایی صحیحی برخوردار نیست. نتایج بدست آمده با توجه به سطح معنی داری نشان می دهد در شهر فریدونکنار مبلمان شهری از جانمایی صحیحی برخوردار نیست. زیرا سطح معنی داری آن کمتر از ۰/۰۵ است.

جدول (۱۵) آزمون تی استیودنت فرضیه سوم

میانگین	انحراف معیار	مقدار آزمون تی	درجه آزادی	سطح معنی داری	اختلاف میانگین
۲/۷۶۶۰	۰/۶۸۰۴۳	-۳۵/۱۲۰	۳۷۴	۰/۰۰۰	-۱/۲۳۴۰۰

فرضیه ۴: عدم رعایت اصول استانداردهای مبلمان شهری باعث به وجود آمدن ساختار ناموزون شهری و کاهش کیفیت محیط شهری شده است. نتایج بدست آمده با توجه به سطح معنی داری نشان می دهد عدم رعایت اصول استانداردهای مبلمان شهری باعث به وجود آمدن ساختار ناموزون شهری و کاهش کیفیت محیط شهری شده است زیرا سطح معنی داری آن کمتر از ۰/۰۵ است.

جدول (۱۶) آزمون تی استیودنت فرضیه چهارم

میانگین	انحراف معیار	مقدار آزمون تی	درجه آزادی	سطح معنی داری	اختلاف میانگین
۲/۸۹۹۰	۰/۹۶۱۴۰	-۳۰/۸۶۵	۳۷۴	۰/۰۰۰	-۱/۱۰۲۰۰

4- نتیجه گیری

هدف از انجام این پژوهش بررسی نقش و عملکرد مبلمان شهری در ارتقاء کیفیت محیط شهری و رضایتمندی شهروندان شهر فریدونکنار بود که به روش توصیفی تحلیلی انجام گرفت. نتایج حاصل از بررسی داده ها حاکی از آن داشت که ۴ فرضیه مطرح شده در پژوهش مورد تأیید قرار گرفت. به طوری که از نظر ساکنان این منطقه مبلمان شهری در بهبود کیفیت محیط و رضایتمندی شهروندان تأثیر دارد. مبلمان شهری فریدونکنار از زیبایی و تناسب مطلوبی برخوردار نیست و از جانمایی صحیحی برخوردار نیستند. عدم رعایت اصول استانداردهای مبلمان شهری باعث به وجود آمدن ساختار ناموزون شهری و کاهش کیفیت محیط شهری شده است. این نتایج رویکردهای ادراک فضایی و بصری، رویکر تقویت تعاملات اجتماعی و امنیت و مقیاس انسانی در فضای شهری را ضمن تأکید دنبال میکند به طوریکه

در این پژوهش چنانچه ساکنان بیان داشتند اگر شاخص های استاندارد مبلمان شهری رعایت شود هم رضایتمندی از مبلمان شهری بیشتر می شود و هم کیفیت زندگی شهروندان بهبود می یابد. همچنین نتایج این پژوهش با پژوهش سلطانپور و همکاران (۱۳۸۹) به لحاظ نقش رعایت استانداردهای مبلمان شهری در خوانایی و وضوح شهر هم راستا است. همچنین با نتایج پژوهشهای مرشدی (۱۳۹۰)، فرج اللهی و رضائی آقامیرلو (۱۳۹۳) به لحاظ نقش مبلمان شهری در ارتقای کیفی زندگی شهری مطابقت دارد. عدم رضایت ساکنان شهر فریدونکنار از وضعیت مبلمان شهری که یکی دیگر از نتایج پژوهش است با پژوهش تیموریان و زیویار (۱۳۹۲) و اسدی، حسینی و مرادی (۱۳۹۴) مطابقت دارد. بنابراین، شناخت متغیرها، آشنایی با عملکردها و نقش و امکان مطرح کردن و بروز آنها نشان دهنده اهمیت نقش مبلمان شهری بر بهبود کیفیت محیط شهری از دیدگاه شهروندان است. از سوی دیگر، بهبود نقش مبلمان شهری؛ پیامدهای مفید چشمگیری در بهبود عملکرد عناصر شهری، ارتقاء کیفیت محیط شهری، افزایش سطح رضایت شهروندان، توسعه و گسترش ابعاد مبلمان و سایر شاخصهای رایج در کیفیت محیط خواهد داشت. در دنیای کنونی امروزی اهمیت طراحی تجهیزات و مبلمان شهری به حدی است که حتی از معماران شاخص فعال در زمینه طراحی صنعتی جهت طراحی و اجرای مبلمان و تجهیزات شهری دعوت می شود.

۵- پیشنهادها

با توجه به پژوهش حاضر و با بررسی وضعیت موجود مبلمان شهری و کیفیت محیط در شهر فریدونکنار می توان پیشنهادات زیر را ارائه نمود:

- مکان یابی انواع مبلمان شهری در نقاط مختلف با دسترسی آسان.
- رعایت فواصل مناسب در استقرار انواع مبلمان با توجه به شرایط محیط و میزان استفاده ی کاربران
- موجود برای مکان یابی مبلمان شهری برای بهبود به کارگیری مناسب ترین رویه ها و فناوری های کیفیت محیط شهری .
- فرهنگ سازی در بین شهروندان در جهت بهبود، زیبایی و طراحی مناسب مبلمان شهری
- ارائه راهکارهایی جهت افزایش مشارکت مردم بهبود عملکرد مدیریت شهری در زمینه مبلمان در محیط شهری
- بررسی پیامدهای رضایت و ناراضایتی شهروندان در رابطه با کیفیت محیط و مبلمان شهری
- پژوهش در زمینه مشکلات اجرایی در ارتباط با عناصر مبلمان شهری در سطح محدوده.

منابع

- ۱- آزاد خانی، پاکزاد، ییلاق یان، آزاده، ییلاقی، مهدی (۱۳۹۲) .، نقش مبلمان شهری بر رضایت مندی شهروندان و جذب گردشگر نمونه موردی منطقه ۲ کرمانشاه، اولین کنفرانس ملی معماری و فضاهای شهری پایدار مشهد.
- ۲- اسدی، لادن؛ علیحسینی و مهدی مرادی، (۱۳۹۴)، بررسی نقش مبلمان شهری در آرامش توریسم مذهبی نمونه موردی: خیابان امام رضا (ع) مشهد مقدس، هفتمین کنفرانس ملی برنامه ریزی و مدیریت شهری با تأکید بر راهبردهای توسعه شهری، مشهد، شورای اسلامی شهر مشهد، دانشگاه فردوسی مشهد، شهرداری مشهد.
- ۳- اقبال، محمد، بابایی، فریدون، عمرانسی، مجتبی، (۱۳۹۱)، همکاری های بین بخش رویکردی در زیباسازی مبلمان شهری، چهارمین کنفرانس برنامه ریزی و مدیریت شهری، مشهد.

- ۴-انصاری نیا، سیاوش، (۱۳۸۶). مسولیت طراحی شهری و ماموریت های مسئولان، شماره ۲.
- ۵-بهنام مرشدی، حسن، (۱۳۹۰)، نقش طراحی و مکان -یابی مناسب مبلمان شهری در یکپارچگی فضای شهری، ماهنامه اطلاع رسانی، آموزشی و پژوهشی شماره.
- ۶-بهمنی کارزونی، سارا، جلالی، آزاده، (۱۳۹۲)، تاثیر نشانه ها و المان های شهری بر خوانایی شهرها، همایش ملی عناصر زیبا سازی شهری، شیراز
- ۷- تیموریان، کتایون، زیویار، پروانه، (۱۳۹۲)، بررسی و مطالعه رضایت مندی از استانداردهای مبلمان شهری نمونه موردی ناحیه ۲ منطقه ۲ شهر تهران، فصلنامه علمی پژوهشی جغرافیای ایران شماره ۳۷.
- ۸-زنگی آبادی، علی و تبریزی، نازنین، (۱۳۸۳)، طراحی و برنامه ریزی مبلمان شهری، انتشارات نشریه توس مشهد.
- ۹-رحمانی، جواد، (۱۳۸۰)، اثاثه شهری، پیام سبز، شماره ۶.
- ۱۰-سلطان پور، پریرسا، رسولی، المیرا، (۱۳۸۹)، مبلمان شهری، سومین همایش مقاوم سازی و مدیریت شهری، خمین، دانشگاه آزاد اسلامی خمین. شمعی، علی، پوراحمد، احمد، (۱۳۸۴)، بهسازی و نوسازی شهری از دیدگاه علم جغرافیا، دانشگاه تهران.
- ۱۱-فلاح، محمدصادق، کلامی، مریم، (۱۳۸۷)، تاثیر فضاهای باز شهری بر کیفیت گذران اوقات فراغت شهروندان، فصلنامه مدیریت شهری ۲۲.

12-Bulut et al, yahya, atabeyoglu. (2007), Omer fountains as urban furniture in historical urban structure and usage culture: erzurum city case, elsevier, Building and Environment.

13-Kamp, I. V., Leidelmeijer, K., Marsman, G., Hollander, A.D, (2003). Urban Environmental Quality and Human Wellbeing towards a Conceptual.

14-Lansing, J.B., and Marans -,R.W, (1969) Evaluation of Neighborhood, Journal of the American Institute of Planners